

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ



ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**



У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСНОГО МІЖКАФЕДРАЛЬНОГО ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ГУМАНІЗАЦІЇ

К.В. Рєзнік, Г.С. Паламарчук, Н.О. Перетяка

В часи стрімкої євроінтеграції України виникає закономірний попит у висококваліфікованих кадрах, які здатні креативно мислити та працювати в команді, здатної до творчості та пошуку нестандартних підходів. Головною умовою конкурентоспроможності випускників вишів є отримання якісних освітніх послуг. Сучасний викладач вищої школи повинен надати студенту всебічний розвиток як особистості, розкрити його здібності, спонукати до творчості, формувати компетентності, підвищити освітній рівень, а також збагатити інтелектуальний, творчий, культурний потенціал задля забезпечення розвитку України.

Впровадження у науково-педагогічній діяльності нових методів та методик навчання, які відповідають сучасним тенденціям розвитку освіти та потребам суспільства, сприяє вдосконаленню процесу навчання та підвищенню якості освітніх послуг.

В статті 6 Закону «Про освіту» зазначено, що освіта в Україні ґрунтується на основних принципах освіти: «гуманізм, демократизм, пріоритетність загальнолюдських духовних цінностей». На виконання цього Закону Кабінет Міністрів України затвердив Державну національну Програму «Освіта» («Україна ХХІ століття»). Гуманізація освіти є одним з напрямів реалізації Програми.

Гуманізація вищої технічної освіти це, перш за все, процес створення у вишій гуманітарної сфери, а також атмосфери творчості та ноосферного мислення для подальшого втілення творчого потенціалу в професійній практиці.

Проблема впровадження гуманізації полягає в тому, що, зазвичай, система міжпредметних зв'язків формальна, тому потребує вивчення гуманістичного потенціалу технічних навчальних дисциплін в процесі навчання для їх взаємодоповнення.

Розвиток гуманізації освіти розпочато наприкінці 80-х років ХХ сторіччя з реформування американської вищої освіти в бік її гуманізації. Причиною тому стали міжнаціональні конфлікти, світові війни, екологічні катастрофи. І лише гуманізація мислення, яка стає пріоритетом в ХХІ сторіччі, здатна припинити цей процес.

В наш час цифрових технологій спостерігається очевидне зниження культурного рівня населення. Актуальним завданням вищої школи є виявлення гуманістичного потенціалу особистості та професіонала для можливості підготовки фахівців нового типу. За участю ЮНЕСКО суспільні організації

Великої Британії, Канади і США послідовно вдосконалюють зміст освіти. Міжнародні організації розробляють «наднаціональні» програми розвитку освіти. Сьогодні використовується компетентнісний підхід в освіті, який передбачає формування у студентів певної системи компетентностей.

Гуманізація навчання змінює класичну схему викладання «викладач-студент» на процес співробітництва, живого спілкування, взаємодії двох рівноправних суб'єктів. Заняття набувають неформального характеру. Це дозволяє здійснити перехід на підготовку фахівців широкого профілю, виділити базисну підготовку, посилити науковий потенціал та методологічну підготовку та сприяє адаптації в ринкових умовах.

Для досягнення такого результату професорсько-викладацький склад повинен втілювати сучасні методи та методики навчання для реалізації компетентнісного підходу в вищій освіті. Найбільш ефективними для розвитку інтелектуальних та творчих умінь студентів вищої школи є проблемно-пошукові методи навчання. За цим методом викладач створює проблемну ситуацію, започатковує колективне обговорення можливих способів та напрямів розв'язання створеної ситуації, що дає змогу узагальнити раніше отримані знання, виявити причини виникнення проблеми та знайти колегіальне рішення. Цей підхід дає змогу формування у молодого фахівця основного уміння для створення успішної професійної діяльності - можливість прийняття рішень на винахідницькому рівні та розвитку творчого потенціалу особистості.

На кафедрі технологічного обладнання харчових виробництв Одеської національної академії харчових технологій автором був розроблений новий курс з дисципліни «Машини, автомати і потокові лінії», який враховує сучасні вимоги щодо гуманізації навчання.

Так, в теоретичний курс введені розділи ергономіки та естетики проектування, в яких наведені багато конкретних інженерних рекомендацій майбутнім фахівцям. Вони стосуються питань проектування і експлуатації машин та автоматів, поточкових ліній з метою урахування, перш за все, людського фактору в умовах сучасного виробництва, при створенні нових зразків технологічного обладнання. Підвищена увага приділена необхідності врахування фізіологічних і психологічних особливостей людей, які беруть участь у виробничому процесі. До таких особливостей можна віднести антропометричні показники, фізичні можливості, темперамент людини.

Проектоване обладнання повинно відповідати міжнародним вимогам безпеки та гігієни а також Технічним регламентам.

Закріплення теоретичного матеріалу передбачено при виконанні лабораторного курсу, де студентам пропонується розробити конкретні рекомендації щодо поліпшення конструкції машин з урахуванням особливостей функціонування ергатичної системи та вимог технічних регламентів. При проведенні лабораторних робіт використовуються проблемно-пошукові методи навчання. Викладач пропонує колективне обговорення можливих варіантів рішень з урахуванням знань з ергономіки, дизайну, екології, психології які

отримані на попередніх курсах. Такий системний підхід дає можливість цілісної підготовки фахівців. Елементи гуманізації дисципліни «Машини, автомати і потокові лінії» дають змогу вирішувати проблему проектування ефективного, функціонального та конкурентоздатного технологічного обладнання, яке відповідає вимогам нормативних документів.

Як результат втілення гуманізації технічної освіти при викладанні дисципліни «Машини, автомати і потокові лінії» можна вважати поточкову лінію для виготовлення пельменів на ТОВ «Маріко» у с. м. т. Великодолинське Овідіопольського району Одеської області. Лінія спроектована випускниками Одеської національної академії харчових технологій у комплексному міжкафедральному інноваційному дипломному проекті. Лінія з виробництва пельменів містить гілки виготовлення фаршу та підготовки тіста, які відповідають вимогам технічних регламентів. Обладнання спроектовано для умов даного підприємства. Проектувальниками враховано кліматичні фактори, параметри приміщень, соціальні умови працівників, умови місцевого виробництва. Також, при проектуванні враховано вимоги до ергатичної системи: специфіка сировини, розташування панелей керування, зручності переналаштування обладнання. Основною відмінністю цієї лінії є розробка адаптивної системи, яка враховує доцільне розподілення функцій системи керування між електронно-обчислювальною машиною та оператором, можливість керування якістю вихідної продукції, врахування місцевих особливостей співробітників для забезпечення умов праці, цивільного захисту тощо.

Зважаючи на вищесказане можна зробити висновок, що основні напрями по вдосконаленню викладання курсу «Машини, автомати і потокові лінії» є системний підхід до прикладного використання отриманих знань з курсів кафедр технічного та гуманітарного напрямку та проведення занять на випускових кафедрах за проблемно-пошуковими методами навчання. Це дає змогу ефективно формувати компетентності та підвищити якість освітніх послуг. Результатом гуманізації технічної освіти в Одеській національній академії харчових технологій є впровадження розробок комплексних міжкафедральних інноваційних дипломних проектів за потребою сучасного виробництва.

Психологічна культура як основа соціально-професійного і культурного становлення особистості студента	
А.В. Черкаський	139
Як провести ефективне практичне заняття?	
Н.В. Ліщенко	141
Екологізація освіти як засіб формування екологічної культури	
О.Л. Гаркович, І.В. Коваленко, І.О. Кузнецова, Р.І. Шевченко	142
Організаційна динамічність навчального процесу	
С.В. Сахарова, Т.М. Барабаш, І.С. Бобрікова, Б.О. Рибалов	144
Планування підготовки студентів - регбістів	
Н.Г. Лаговська	147
Індикатори системи внутрішнього забезпечення якості освіти: досвід Хортицької національної академії	
Л.В. Анісімова, І.Ю. Антоненко, А.Г. Олененко	148
Основні принципи формування внутрішньої системи забезпечення якості у закладі вищої медичної освіти	
С.В. Гордійчук	152
Виробнича практика - один із засобів забезпечення якості вищої освіти	
Ю.І. Дем'яненко	154
Забезпечення інноваційного комплексного міжкафедрального дипломного проектування шляхом впровадження елементів гуманізації	
К.В. Рєзнік, Г.С. Паламарчук, Н.О. Перетяка	155
Про практичний досвід освітнього співробітництва між ОНАХТ і Коледжем промислової автоматики та інформаційних технологій	
Т.П. Андріяш, С.В. Васильєв	158
Особливості проблемно-орієнтованого навчання студентів	
Н.Ю. Соколова, К.В. Аветисян, К.В. Хвостенко, Л.О. Мар'янова	160
Розвиток професійно-комунікативної педагогічної діяльності вчителя як важливого ресурсу забезпечення якості роботи закладу освіти	
О.М. Цимбалюк	161
Педагогічний контроль	
Н.В. Хоренжий, А.П. Лапінська, О.С. Волошенко	164
Методологічні основи формування якостей сучасного викладача в ОНАХТ	
А.К. Кац, Г.М. Станкевич	166
Заохочення молоді до технічної творчості - складова успішної підготовки інженерних кадрів	
Г.А. Гончарук, А.П. Ліпін, О.В. Опришко, І.М. Шипко	168
Системне формування моделі конкурентоспроможного випускника для харчової та зернопереробної галузей	
О.І. Гапонюк, Г.А. Гончарук, О.В. Алексашин, І.М. Шипко	170
Зміни в сучасній освіті	
С.Ю. Вігуржинська, В.І. Колесник	172
Особливості конструювання тестових завдань	
І.Р. Біленька, Н.А. Лазаренко, Я.А. Голінська	175